

Dosarul nr. 1a-660/25

Central

Nr. PIGD: 1-25017469-02-1a-07072025

Adrian

Judecătoria Criuleni, sediul

Judecător: Clevada

DECIZIE

11 noiembrie 2025

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, în componența:

Președintele ședinței de judecată, judecătorul

Bulhac Ion

Judecătorii

Pîslariuc Vitalie și Mămăligă Natalia

Grefier

Șeptelici Cristian și Moroșan Loredana

Cu participarea:

Procurorului

Nani Liliana

Avocatului

Pitel Anatolie

În lipsa:

Inculpatei

Tîrgola Maria

Inculpatei

Asmar Svetlana

Judecând în ședința judiciară **publică**, în ordine de apel, apelul declarat de avocatul Pitel Anatolie în interesele inculpatelor Tîrgola Maria și Asmar Svetlana, împotriva sentinței Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 3 iunie 2025, în cauza penală de învinuire a lui,-

Tîrgola Maria, născută la *****, IDNP *****, originară și domiciliată în s. ***** r-nul *****, studii medii incomplete, neangajată oficial în câmpul muncii, necăsătorită, anterior nu a fost condamnată, moldoveancă, cetățeană a Republicii Moldova,

de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 181¹ alin. (1) Cod penal;

și Asmar Svetlana, născută la *****, IDNP *****, originară și domiciliată în s. ***** r-nul *****, studii medii incomplete, neangajată oficial în câmpul muncii, necăsătorită, anterior nu a fost condamnată, moldoveancă, cetățeană a Republicii Moldova,

de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 181¹ alin. (1) Cod penal,

Termenul de examinare a cauzei:

Judecarea cauzei în prima instanță: 10.02.2025 – 03.06.2025;

Judecarea cauzei în instanța de apel: 07.07.2025 – 11.11.2025.

Procedura de citare legal executată.

Verificând materialele cauzei penale, în raport cu argumentele invocate în apelul depus, ținând cont de părerea procurorului și a apărătorului, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru,-

A C O N S T A T A T:

Soluția și argumentele instanței de fond:

Prin sentința Judecătoreiei Criuleni, sediul Central din 3 iunie 2025 s-a recunoscut vinovată Țîrgola Maria de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 181¹ alin.(1) Cod penal și i s-a numit în baza acestei Legi pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 800 u.c., ceea ce constituie 40000 (patruzeci mii) lei.

S-a recunoscut vinovată Asmar Svetlana de comiterea infracțiunii prevăzute la art.181¹ alin.(1) Cod penal și i s-a numit în baza acestei Legi pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 800 u.c., ceea ce constituie 40000 (patruzeci mii) lei.

S-a aplicat în privința Mariei Țîrgola și Svetlanei Asmar măsura preventivă - obligarea de a nu părăsi țara, care se menține până la intrarea sentinței în vigoare.

S-a explicat inculpatelor Mariei Țîrgola și Svetlanei Asmar prevederile art. 64 alin. (3¹) și (5) din Codul penal care statuează că în cazul infracțiunilor ușoare sau mai puțin grave, condamnatul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare din momentul în care hotărârea devine executorie. În acest caz, se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral. În caz de eschivare cu reavoință a condamnatului de la achitarea amenzii stabilite ca pedeapsă principală sau complementară, instanța de judecată poate să înlocuiască suma neachitată a amenzii cu închisoare în limitele termenelor pedepsei maxime.

Corpurile delictelor: - 5 telefoane mobile recunoscute și anexate la materialele cauzei penale prin ordonanța din 03.01.2025 transmise la păstrare în camera de păstrare a corpurilor delictelor a CNA, urmează a fi trecute forțat și gratuit în contul statului.

Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, Țîrgola Maria a comis infracțiunea de corupere electorală în următoare circumstanțe: La 16.05.2024, Parlamentului Republicii Moldova, prin Hotărârea nr.121 a stabilit desfășurarea referendumului republican constituțional în data de 20 octombrie 2024, în aceeași zi cu alegerile prezidențiale și prin Hotărârea nr.122 a stabilit pentru 20.10.2024 data alegerilor Președintelui Republicii Moldova.

În continuare, ținând cont de actele normative menționate supra, la 01.08.2024, Comisia Electorală Centrală a anunțat începerea perioadei electorale pentru alegerile prezidențiale și referendumul republican. Totodată, prin aceeași

hotărâre a fost aprobat programul calendaristic², în care, potrivit pct.50, s-a decis începerea campaniei electorale din 20.09.2024.

Conform documentelor prezentate Comisiei Electorale Centrale la data de 30 iulie 2024, Partidul Politic Partidul „RENAȘTERE” (procesul-verbal nr. 7 din 30 iulie 2024 al ședinței Biroului Politic al Partidului Politic „RENAȘTERE”), Partidul Politic Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei (procesul-verbal nr. 1 din 30 iulie 2024 al ședinței Biroului Permanent Central al Partidului Politic Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei), Partidul Politic „ȘANSĂ” (procesul-verbal nr. 2 din 30 iulie 2024 al ședinței Biroului Politic al Partidului Politic „ȘANSĂ”) și Partidul Politic „VICTORIE” (procesul-verbal nr. 30/07 din 30 iulie 2024 al ședinței Biroului Central al Partidului 1 Politic „VICTORIE”) au convenit la data de 30 iulie 2024 asupra formării Blocului electoral „VICTORIE - ПОБЕДА” pentru participare la referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024.

Conform documentelor prezentate Comisiei Electorale Centrale la data de 2 august 2024, Partidul Politic Partidul „RENAȘTERE” (procesul-verbal nr. 8 din 2 august 2024 al ședinței Biroului Politic al Partidului Politic „RENAȘTERE”), Partidul Politic Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei (procesul-verbal nr. 2 din 2 august 2024 al ședinței Biroului Permanent Central al Partidului Politic Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei), Partidul Politic „ȘANSĂ” (procesul-verbal nr. 3 din 2 august 2024 al ședinței Biroului Politic al Partidului Politic „ȘANSĂ”) și Partidul Politic „VICTORIE” (procesul-verbal nr. 01/08 din 2 august 2024 al ședinței Biroului Central al Partidului Politic „VICTORIE”) au convenit la data de 2 august 2024 asupra formării Blocului electoral „VICTORIE - ПОБЕДА” pentru participare la alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 20 octombrie 2024.

Prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2687 din 7 august 2024, menținută prin hotărâre irevocabilă a Curții Supreme de Justiție, a fost refuzată înregistrarea Blocului electoral „VICTORIE - ПОБЕДА”.

Cu toate acestea, părțile componente ale așa zisului bloc electoral, și-au continuat activitatea politică fără o înregistrare corespunzătoare a organului electoral prin activități politice și electorale, prin susținerea candidatului electoral al așa zisului bloc politic „Victorie”.

În aceste împrejurări, în perioada electorală, dar în special la data de 29 septembrie 2024, aproximativ la ora 17:00 min., Tîrgola Maria, acționând cu intenție directă, aflându-se la întrunirea organizată în s.*****, r-nul Criuleni, acționând în coautorat și prin înțelegere prealabilă cu Asmar Svetlana, urmărind scopul coruperii electorale a alegătorilor în beneficiul partidului politic „Victorie” pentru alegerile prezidențiale, cât și referendumul constituțional din data de 20.10.2024, a dat bunuri materiale, și anume telefoane mobile de model Xiaomi

Redmi A3, la prețul de 1899 lei, în vederea determinării alegătorilor, printre care *****, *****, *****, ***** și ***** să voteze împotriva modificării Constituției în vederea aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană și pentru exprimarea votului în favoarea candidatului blocului politic „Victorie”, la alegerile prezidențiale din 20.10.2024.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Tîrgola Maria a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 181¹ alin. (1) Cod penal – coruperea electorală, adică darea de bunuri, în scopul determinării alegătorului să își exercite drepturile electorale în cadrul alegerilor.

Asmar Svetlana a comis infracțiunea de corupere electorală în următoare circumstanțe: la 16.05.2024, Parlamentului Republicii Moldova, prin Hotărârea nr.121 a stabilit desfășurarea referendumului republican constituțional în data de 20 octombrie 2024, în aceeași zi cu alegerile prezidențiale și prin Hotărârea nr.122 a stabilit pentru 20.10.2024 data alegerilor Președintelui Republicii Moldova.

În continuare, ținând cont de actele normative menționate supra, la 01.08.2024, Comisia Electorală Centrală a anunțat începerea perioadei electorale pentru alegerile prezidențiale și referendumul republican. Totodată, prin aceeași hotărâre a fost aprobat programul calendaristic², în care, potrivit pct.50, s-a decis începerea campaniei electorale din 20.09.2024.

Conform documentelor prezentate Comisiei Electorale Centrale la data de 30 iulie 2024, Partidul Politic Partidul „RENAȘTERE” (procesul-verbal nr. 7 din 30 iulie 2024 al ședinței Biroului Politic al Partidului Politic „RENAȘTERE”), Partidul Politic Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei (procesul-verbal nr. 1 din 30 iulie 2024 al ședinței Biroului Permanent Central al Partidului Politic Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei), Partidul Politic „ȘANSĂ” (procesul-verbal nr. 2 din 30 iulie 2024 al ședinței Biroului Politic al Partidului Politic „ȘANSĂ”) și Partidul Politic „VICTORIE” (procesul-verbal nr. 30/07 din 30 iulie 2024 al ședinței Biroului Central al Partidului Politic „VICTORIE”) au convenit la data de 30 iulie 2024 asupra formării Blocului electoral „VICTORIE - ПОБЕДА” pentru participare la referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024.

Conform documentelor prezentate Comisiei Electorale Centrale la data de 2 august 2024, Partidul Politic Partidul „RENAȘTERE” (procesul-verbal nr. 8 din 2 august 2024 al ședinței Biroului Politic al Partidului Politic „RENAȘTERE”), Partidul Politic Forța de Alternativă și de Salvare a 2 Moldovei (procesul-verbal nr. 2 din 2 august 2024 al ședinței Biroului Permanent Central al Partidului Politic Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei), Partidul Politic „ȘANSĂ” (procesul-verbal nr. 3 din 2 august 2024 al ședinței Biroului Politic al Partidului Politic „ȘANSĂ”) și Partidul Politic „VICTORIE” (procesul-verbal nr. 01/08 din 2 august 2024 al ședinței Biroului Central al Partidului Politic „VICTORIE”) au

convenit la data de 2 august 2024 asupra formării Blocului electoral „VICTORIE - ПОБЕДА” pentru participare la alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 20 octombrie 2024.

Prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2687 din 7 august 2024, menținută prin hotărâre irevocabilă a Curții Supreme de Justiție, a fost refuzată înregistrarea Blocului electoral „VICTORIE - ПОБЕДА”.

Cu toate acestea, părțile componente ale așa zisului bloc electoral, și-au continuat activitatea politică fără o înregistrare corespunzătoare a organului electoral prin activități politice și electorale, prin susținerea candidatului electoral al așa zisului bloc politic „Victorie”.

În aceste împrejurări, în perioada electorală, dar în special la data de 29 septembrie 2024, aproximativ la ora 17:00 min., Asmar Svetlana, acționând cu intenție directă, aflându-se la întrunirea organizată în s.*****, r-nul *****, acționând în coautorat și prin înțelegere prealabilă cu Tîrgola Maria, urmărind scopul coruperii electorale a alegătorilor în beneficiul partidului politic „Victorie” pentru alegerile prezidențiale, cât și referendumul constituțional din data de 20.10.2024, a dat bunuri materiale, și anume telefoane mobile de model Xiaomi Redmi A3, la prețul de 1899 lei, în vederea determinării alegătorilor, printre care *****, *****, *****, ***** și ***** să voteze împotriva modificării Constituției în vederea aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană și pentru exprimarea votului în favoarea candidatului blocului politic „Victorie”, la alegerile prezidențiale din 20.10.2024.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Asmar Svetlana a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 181¹ alin. (1) Cod penal – coruperea electorală, adică darea de bunuri, în scopul determinării alegătorului să își exercite drepturile electorale în cadrul alegerilor.

Solicitările apelantului:

Nefiind de acord cu sentința prime instanțe, avocatul Pitel Anatolie în interesele inculpatelor Tîrgola Maria și Asmar Svetlana, a depus cerere de apel, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 3 iunie 2025, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a inculpatelor din motiv că în acțiunile acestora nu sunt prezente elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 181¹ alin. (1) Cod penal.

În motivarea apelului avocatul a indicat că învinuirea adusă inculpatelor Tîrgola Maria și Asmar Svetlana nu și-a găsit confirmare în cadrul cercetării judiciare, probele administrate de partea acuzării, în raport cu cele prezentate de partea apărării, cît și declarațiile inculpatei, demonstrează cu vehemență nevinovăția acestora.

Notează că în cadrul ședinței de judecată inculpata Tîrgola Maria a declarat că nu recunoaște vina, explicând situația de fapt și concretizând că atât partidul politic „RENAȘTERE”, dar nici blocul „VICTORIE” nu au avut un candidat la scrutinul prezidențial, iar la referendumul republican privind efectuarea modificărilor în Constituție, atît poziția partidului „RENAȘTERE”, dar și poziția sa personală a fost pentru a spune „NU” pentru operarea modificărilor la Constituție. De fapt, opțiunea dată a partidului și a fost înregistrată la Comisia Electorală Centrală. La rîndul său inculpata Asmar Svetlana a refuzat să facă declarații.

Menționează că, probele acuzării anexate la rechizitoriu, care au fost admise și cercetate în instanța de judecată, se bazează pe declarațiile martorilor *****, *****, *****, ***** și *****. Din motive că s-au stabilit divergențe în declarațiile martorilor ***** și ***** depuse în cadrul urmăririi penale și ele în instanța de judecată, a fost dat citire procesului-verbal de audiere a martorului. După aceasta, martorul a indicat că la finisarea audierii nu a citit procesul-verbal de audiere, nu le-a fost citit acesta de către ofițer, doar la semnat, acolo unde i-a indicat ofițerul de urmărire penală.

Consideră că din declarațiile martorilor *****, *****, *****, ***** și ***** nu rezultă că telefoanele transmise de către inculpata Tîrgola Maria au fost pentru a determina pe aceștia de a exercita sau nu un drept electoral, sau pentru a influența cumva viziunea politică referitor la opțiunea de vot.

Subliniază că în cadrul ședințelor de judecată martorii unanim au declarat că telefoanele primite au fost oferite în calitate de cadouri, iar la întâlnirea avută nu s-au discutat careva chestiuni politice. Mai mult ca atât, nu toți martorii audiați au participat la scrutinul electoral sau la referendum, iar decizia de a participa sau nu, nu a fost influențată sau determinată de către inculpate, fiecare martor în parte a decis asupra acestor acțiuni individual.

Relevă că în motivarea sentinței instanța a făcut referire la declarațiile martorilor care au fost efectuate la faza de urmărire penală, însă la cercetarea acestora nemijlocit în instanța de judecată, a fost constatat faptul că martorii au făcut cu totul alte declarații. Astfel, probele respective nu pot fi puse la baza sentinței, ci doar acele probe care au fost prezentate și cercetate nemijlocit în cadrul cercetării judecătorești.

Invocă că instanța de judecată a încălcat dreptul apărării la un proces echitabil și anume în cadrul ședinței de judecată din 11 aprilie 2025, când avocatul inculpatelor care s-a prezentat la examinarea cauzei pentru prima dată și a solicitat oferirea unui termen rezonabil pentru a face cunoștință cu materialele cauzei penale și a se pregăti, instanța a refuzat și a dispus examinarea în continuare a cauzei penale. În aceste condiții, în calitate de apărător nu a fost pregătit pentru începerea examinării cauzei penale, nu a fost în posibilitate de a se expune asupra chestiunilor ce urmau a fi soluționate în ședința preliminară, nu a fost pregătit

pentru audierea martorilor acuzării și nici nu a avut posibilitate de a prezenta o listă a probelor părții apărării.

A opinat că în speță se atestă încălcarea prevederilor art.6 din CEDO și anume dreptul la un proces echitabil, manifestat prin încălcarea dreptului la apărare efectivă. La pronunțarea sentinței instanța nu a indicat în baza căror probe a ajuns la concluzia că și Asmar Svetlana s-ar face vinovată de comiterea infracțiunii imputate. În declarațiile date de Tîrgola Maria, ultima a reiterat că, în acea zi, Asmar Svetlana doar a mers cu ea în calitate de șofer, deoarece avea în proprietate un mijloc de transport, iar toți martorii au indicat că telefoanele au fost transmise de către inculpata Tîrgola Maria. Astfel, instanța de apel urmează să emită o decizie de achitare în cauza penală de acuzare a lui Tîrgola Maria și Asmar Svetlana din motiv că în acțiunile acestora lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii.

În ședința de apel avocatul Pitel Anatolie a susținut integral apelul declarat și a solicitat admiterea acestuia în baza motivele de fapt și de drept care au fost expuse în cererea de apel.

Acuzatorul de stat Nani Liliana în ședința de apel a solicitat respingerea apelului declarat de către partea apărării.

Inculpatele Tîrgola Maria și Asmar Svetlana în ședința de judecată în instanța de apel nu s-a prezentat. Instanța de apel a întreprins măsurile necesare de asigurare a prezenței inculpatului la ședința de judecată a Curții de Apel și audiind opinia participanților la proces, în baza art.412 alin.(5) Cod de procedură penală, a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa inculpatelor.

Aprecierea instanței de apel:

*Examinând sentința atacată prin prisma motivelor de apel formulate, audiind procurorul, avocatul și cercetând materialele cauzei penale, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru consideră necesar de a respinge apelul declarat de avocatul Pitel Anatolie în interesele inculpatelor Tîrgola Maria și Asmar Svetlana, împotriva sentinței Judecătorei *****, sediul Central din 3 iunie 2025, ca fiind nefondat, menținând fără modificări hotărârea atacată, reieșind din următoarele considerente.*

În conformitate cu art. 400 alin. (1) Cod procedură penală, sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă nonprivativă de libertate.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel verifică declarațiile și probele

materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. Prin urmare, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată declanșat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că, provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

În conformitate cu art. 415 alin. (1) pct. 1) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de apel respinge apelul și menține hotărârea atacată, dacă apelul este nefondat.

Potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

În conformitate cu art. 385 alin. (1), pct. 1)-4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: 1) dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul; 2) dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat; 3) dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea; 4) dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

Potrivit art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

Conform art. 394 alin. (1), pct. 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă: 5) încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, motivele pentru modificarea învinuirii dacă la judecată s-a efectuat așa ceva.

În corespundere cu art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Sentința primei instanțe a fost contestată doar de partea apărării, care a solicitat emiterea unei decizii de achitare în privința inculpatelor pe motiv nu sunt prezente elementele constitutive ale infracțiunii incriminate.

Probe noi acuzarea cât și apărarea în instanța de apel nu au prezentat, solicitând doar verificarea și aprecierea probelor cercetate în instanța de fond.

Colegiul indică, că la pronunțarea sentinței instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, și just a ajuns la concluzia că inculpatele Tîrgola Maria și Asmar Svetlana se fac vinovate de comiterea infracțiunii prevăzute de art.181¹ alin.(1) Cod penal.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile

art.101 din Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, conclundenții, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Prin urmare, în cadrul ședințelor de judecată, cu toate că inculpatele nu și-au recunoscut vina în cele incriminate, totuși inculpata Tîrgola Maria a acceptat să facă declarații, astfel în cadrul ședinței de judecată a menționat că din anul 2024 ea este membră a partidului „Renaștere” și tot din anul 2024 ea este președintele organizației teritoriale a partidului în r-nul *****. Pe parcursul activității sale ea a făcut cunoștință cu membri ai partidului și activiști din mai multe sate din raion. La întruniri se discutau diferite întrebări ce țin de viața social-economică, a țării, a satelor, și a oamenilor. De asemenea s-a discutat personal cu activiștii și obligațiile lor în teritoriu. Ei trebuiau să se întâlnească cu localnicii, să discute, să afle problemele cu care se confruntă populația, să distribuie ziare, pliante și alte materiale informative. Totodată, aceștia urma să facă o dare de seamă referitor la îndeplinirea sarcinii puse în fața lor, să facă poze cu ajutorul telefonului și să le expedieze ei. Cu activiștii din s. ***** a făcut cunoștință în luna august anul 2024. Ea s-a întâlnit cu aceștia de câteva ori, ultima dată în luna septembrie 2024. Aceștia au declarat că nu pot să-și onoreze obligațiunile, să facă poze, din motiv că nu dispun de telefoane performante și nici de surse financiare pentru a-și procura. Atunci ea a hotărât să procure câteva telefoane din buget. Ea a procurat 5 telefoane mobile din mun. Chișinău, la un butic de pe str. Calea Basarabiei. Vînzătorul i-a făcut reducere și a achitat pentru ele 6000 lei, 1200 fiecare. La întrunirile cu activiștii din s. ***** , le-a dat aceste telefoane personal, cu condiția ca după campania electorală să i le restituie. Atunci era împreună cu Asmar Svetlana, însă aceasta nu știa că ea are telefoane și că ea le-a procurat. Ea a rugat-o pe ultima să se ducă cu ea în calitate de șofer. A menționat că ea nu a spus nimănui pentru cine să voteze la alegerile din toamna anului 2024, mai mult ca atît, partidul „Renașterii” nu a avut candidat la alegerile prezidențiale, iar pentru referendum s-a înregistrat cu opțiunea „nu” (Vol. II, f.d. 106-107).

La fel, este de indicat că în cadrul ședinței judiciare inculpata Asmar Svetlana, fiind informată de dreptul de a tăcea și de a nu face declarații împotriva sa, s-a folosit de dreptul său și a refuzat de a da declarații (Vol. II, f.d. 105).

Totodată, instanța menționează că vina inculpatelor este atestată și prin alte probe care au fost anexate și cercetate în cadrul ședinței de judecată și anume:

- **declarațiile martorului *******, care a comunicat că, la 29 septembrie 2024, înainte de alegerile prezidențiale și de referendumul național, ea a fost invitată de către ***** în parcul din s. ***** , r-nul ***** , la o întrunire cu reprezentanții blocului politic „Victorie”. Acolo s-a întâlnit cu inculpatele Asmar Svetlana și Tîrgola Maria, care i-au dat un telefon mobil și i-au spus să voteze pentru Ilan Șor. Nu cunoaște ce telefon a primit pentru că era în cutie. Nu cunoaște pentru ce i l-au

dat. Ea l-a luat pentru că era gratis. Nu i-au cerut nimic în schimb. Telefoane au mai primit și *****, *****, *****. După o săptămână au venit colaboratorii de poliție, care i-au întocmit proces-verbal cu privire la contravenție și i-au ridicat telefonul mobil (Vol. II, f.d. 80);

- **declarațiile martorului *****,** care a comunicat că la începutul lunii septembrie 2024, ea s-a întâlnit cu Tîrgola Maria de mai multe ori. Ultima a venit la ea acasă împreună cu *****, *****, ***** și i-au spus că îi vor da un ajutor bănesc. La data de 29 septembrie 2024 s-au întâlnit în parcul din s. *****, ***** și Tîrgola Maria și Asmar Svetlana le-au dat ei, lui *****, *****, ***** cadouri telefoane mobile din partea partidului „Șor”, spunându-le să voteze pentru acesta și să voteze „nu” la referendum. Nu le-a cerut nimic în schimb. În afară de telefon, mijloace bănești nu au primit. *****, ***** a întrebat-o dacă i-a venit bani pe telefon, că ei îi vine să plătească credit. Ea a telefonat-o pe Tîrgola Maria, după care ele s-au întâlnit și aceasta i-a spus să nu retrăiască că nu este nici un credit. A înțeles că era o aplicație pe care trimiteau bani rusești ca ajutor. Aplicația i-a instalat-o Tîrgola Maria. Nu a reușit să scoată banii. A menționat că a fost membru al partidului „Șor”. De la început se ducea la adunări. Cartelă de la partid a avut pentru a procura din magazin produse cu reducere. Agitație electorală nu a făcut pentru că este la o vârstă înaintată. Ea nu a fost informată că va fi telefonată pe telefonul dat ca să-i spună pe cine să voteze. Ea s-a dus singură la poliție și a dus telefonul. Proces-verbal contravențional nu i-a fost întocmit (Vol. II, f.d. 81-82).

- **declarațiile martorului *****,** care a comunicat că la sfârșitul lunii septembrie 2024 *****, *****, ***** a chemat-o în centrul s. *****. Acolo erau mai multe persoane, printre care și *****, *****, *****. Ulterior au venit Tîrgola Maria și Asmar Svetlana, care s-au prezentat că sunt din partea partidului „Șor” și i-au întrebat dacă doresc telefoane mobile. Ea a luat telefon pentru că al ei era stricat. Acolo erau în jur de cinci persoane și toate au primit telefoane mobile. Acea întâlnire a fost în ajunul alegerilor, însă careva solicitări legate de alegeri nu au fost. Nu s-a vorbit despre politică, alegeri sau referendum. Tîrgola Maria și Asmar Svetlana nu i-au spus pe cine să voteze. Au fost informați că vor fi apelați la telefoanele primite în legătură cu alegerile, însă nu ea nu a primit nici un apel. Ea nu a fost membră a nici unui partid politic. Telefonul l-a primit ca cadou fără obligația de a-l restitui. *****, ***** i-a spus să vină în centrul satului, pentru că vor veni două doamne ca să le dea telefoane mobile. La alegeri, în primul tur nu a fost pentru că era bolnavă, iar la al doilea tur a primit un mesaj că dacă se va prezenta va fi amendată. Nu cunoaște de la cine este mesajul și nu a informat organele de poliție despre acest mesaj. Telefonul s-a aflat la ea aproximativ două săptămâni. Poliția a întocmit în privința ei proces-verbal cu privire la contravenție și i-a a ridicat telefonul (Vol. II, f.d. 83).

- **declarațiile martorului *******, care fiind preîntâmpinat de răspundere penală pentru darea declarațiilor false sau refuzul de a da careva declarații, a comunicat instanței că, în luna septembrie anul 2024 la domiciliul său din s. ***** r-nul ***** au venit Tîrgola Maria și Asmar Svetlana. El a intrat în casă, iar ele au rămas afară cu concubina sa *****. Pe data de 29.09.2024, concubina sa a fost chemată în parcul din centru satului, unde iau dat telefoane mobile. Concubina i-a spus că i-au dat și lui un telefon performant. De la ***** a înțeles că telefoanele sînt din partea partidului „Șor”. Ultima i-a spus că dacă va telefona cineva de pe număr necunoscut să nu răspundă. De telefon el nu s-a folosit. ***** este membră a partidului „Șor” de 4-5 ani, iar el nu este membru la nici un partid. După alegeri a venit polițai la ei acasă. Proces-verbal nu i-au întocmit. Nu cunoaște de mijloacele bănești care au venit petelefonul mobil. Concubina i-a spus că Tîrgola Maria și Asmar Svetlana i-au spus să voteze „nu” la referendum (Vol. II, f.d.84).

- **declarațiile martorului *******, care a comunicat că inițial ea a fost membră a partidului „Șor” și reprezentanta acestuia în s. ***** r-nul *****. Atunci ea dădea ziare și pliante la activiștii că să le distribuie prin sat. Ulterior i-au spus să-și instaleze aplicația telegram ca să se înregistreze lumea în grup. Ea și-a instalat aplicația, însă nu toate persoanele aveau telefoane performante. Pe urmă și-a deschis PSB (card bancar) pe care i-au fost transferate aproximativ 3000 ruble rusești, pe care ea le-a extras. I-au mai fost transferate ruble, dar cardul bancar era blocat și ea nu le-a putut ridica. După ce au fost la ***** la adunare ea le-a spus că nu mai dorește să activeze. Ea s-a dus la Căinari la sora sa, iar cînd s-a întors a aflat, că Tîrgola Maria și Asmar Svetlana au distribuit telefoane mobile însă nu cunoaște cui anume. Peste un timp a venit polițistul de sector și i-a întocmit proces-verbal, după care a fost chemată la Chișinău pentru a fi audiată. Ea și-a recunoscut vina și a le-a spus că își crește copiii de un singură și a vrut să-i întrețină mai bine decît a crescut ea. Ulterior, a fost polițistul de sector și i-a mai întocmit un proces-verbal, dar nu cunoaște pentru ce. Cu Tîrgola Maria și Asmar Svetlana a făcut cunoștință la ***** la adunare. Nu cunoaște ce funcții au aceste doamne. În sat telegram avea ea, ***** și Roșca Margareta. A fost activistă a partidului din luna martie pînă în luna noiembrie 2024. Pe platforma telegram coordonau cu Tîrgola Maria data adunărilor de la ***** . Cînd aceasta venea la ***** , o telefona. Nu cunoaște pentru ce au fost repartizate telefoane mobile. Consideră că pentru a fi instalată aplicația telegram și PSB. Ea singură s-a dus la poliție și a recunoscut că a retras bani prin aplicația PSB. În schimbul banilor ea trebuia să facă agitație electorală și să distribuie ziare (Vol.II, f.d. 89).

Suplimentar la declarațiile participanților la proces, date în ședință de judecată, au mai fost prezentate de partea acuzării și acceptate de instanța de judecată următoarele probe de dovedire a vinovăției, probe administrate în faza de urmărire penală și anume:

- ***procesul-verbal de cercetare din 03.01.2025 și tabelul fotografic anexă***, potrivit căruia au fost supuse cercetării telefoanele mobile de model Xiaomi Redmi A3, ridicate de la *****, *****, *****, ***** și ***** (Vol. I f.d. 93-114);

- ***procesul-verbal de cercetare din 09.01.2025***, potrivit căruia au fost supuse cercetării procedurile contravenționale pornite în privința Sofiei Șvedu, Liudmilei Corețcaia, Alionei Sacara, lui Piotr Cojocari, Anei Chirilov și Constanței Bogatu (Vol. I f.d. 174-175);

- ***procesul-verbal de cercetare din 10.01.2025***, potrivit căruia a fost supus cercetării site-ul web <https://eshop.orange.md>, în scopul constatării prețului de piață al unui telefon mobil de model Xiaomi Redmi A3, care este de 1899 lei (Vol. I f.d.177);

- ***procesul-verbal din 28.01.2025 de confruntare dintre martorul ***** și învinuita Asmar Svetlana***, potrivit căruia martorul a dat declarații similare celor de la etapa audierii (Vol. II, f.d. 5-6);

- ***procesul-verbal din 28.01.2025 de confruntare dintre martorul ***** și învinuita Tîrgola Maria***, potrivit căruia martorul a dat declarații similare celor de la etapa audierii (Vol. II, f.d. 7-8);

- ***procesul-verbal din 28.01.2025 de confruntare dintre martorul ***** și învinuita Asmar Svetlana***, potrivit căruia martorul a dat declarații similare celor de la etapa audierii (Vol. II f.d. 9-10);

- ***procesul-verbal din 28.01.2025 de confruntare dintre martorul ***** și învinuita Tîrgola Maria***, potrivit căruia martorul a dat declarații similare celor de la etapa audierii (Vol. II f.d. 11-12);

- ***procesul-verbal din 28.01.2025 de confruntare dintre martorul ***** și învinuita Asmar Svetlana***, potrivit căruia martorul a dat declarații similare celor de la etapa audierii (Vol. II f.d. 13-14);

- ***procesul-verbal din 28.01.2025 de confruntare dintre martorul ***** și învinuita Tîrgola Maria***, potrivit căruia martorul a dat declarații similare celor de la etapa audierii (Vol. II f.d. 15-16);

- ***procesul-verbal din 28.01.2025 de confruntare dintre martorul ***** și învinuita Asmar Svetlana***, potrivit căruia martorul a dat declarații similare celor de la etapa audierii (Vol. II f.d. 17-18);

- ***procesul-verbal din 28.01.2025 de confruntare dintre martorul ***** și învinuita Tîrgola Maria***, potrivit căruia martorul a dat declarații similare celor de la etapa audierii (Vol. II, f.d. 19-20);

În calitate de corpuri delictive au fost recunoscute și anexate: 5 telefoane mobile recunoscute și anexate la materialele cauzei penale prin ordonanța din 03.01.2025 (Vol. I f.d. 115-116), transmise la păstrare în camera de păstrare a corpurilor delictive a CNA, în baza chitanței nr.155 (Vol. I f.d. 118):

- *telefon mobil de model Xiaomi Redmi A3, ridicat de la *****, seria nr. *****,*
- *telefon mobil de model Xiaomi Redmi A3, ridicat de la *****, seria nr. S*****,*
- *telefonul mobil de model Xiaomi Redmi A3, ridicat de la *****, seria nr. *****,*
- *telefonul mobile de model Xiaomi Redmi A3, ridicat de la *****, seria nr. *****,*
- *telefonul mobil de model Xiaomi Redmi A3, model 23129RN51X, ridicat de la *****,*

În calitate de mijloace materiale de probă au fost recunoscute și anexate la materialele cauzei penale prin ordonanța din 09.01.2025 (Vol. I, f.d. 126) procedurile contravenționale pornite în privința Sofiei Șvedu, Liudmilei Corețcaia, Alionei Sacara, lui Piotr Cojocari, Anexi Chirilov și Constanței Bogatu (Vol. I, f.d. 122-159).

Colegiul Penal, examinând și apreciind totalitatea actelor și documentelor administrate în cursul urmăririi penale, cercetate în cadrul ședințelor de judecată de prima instanță și analizate în ansamblu și de instanța de apel, prin prisma dispozițiilor art. 101 din Codul de procedură penală, reține că acestea au fost obținute cu respectarea riguroasă a normelor procesuale, fiind caracterizate prin relevanță, concludență și utilitate. Acestea nu doar că se coroborează între ele, ci și susțin în mod coerent declarațiile părții vătămate și ale martorului audiat, consolidând astfel probatoriul într-un mod unitar și lipsit de echivoc.

În urma unei analize integrale și obiective a materialului probator, rezultă indubitabil că inculpatele Tîrgola Maria și Asmar Svetlana sunt autorii faptelor penale pentru care a fost trimise în judecată și ulterior condamnate.

În continuarea analizei efectuate, instanța apreciază că răspunderea penală poate fi angajată doar în măsura în care sunt întrunite condițiile prevăzute de legea penală, inclusiv existența unei fapte care, prin conținutul său obiectiv și subiectiv, se încadrează în tiparul legal al unei infracțiuni. În acest sens, Codul Penal, prin dispozițiile art. 51 Cod penal, consacră principiul legalității răspunderii penale, subliniind că doar persoana care a săvârșit o faptă ce prezintă caracter infracțional poate fi trasă la răspundere, iar această răspundere se întemeiază exclusiv pe vinovăția făptuitorului și pe gravitatea faptei comise.

Conform art. 52 Cod penal, pentru ca o faptă concretă să fie considerată infracțiune, este necesar ca aceasta să întrunească în mod cumulativ toate trăsăturile esențiale stabilite de norma de incriminare, acestea fiind de natură atât obiectivă, cât și subiectivă. Aceste trăsături formează structura legală a componenței de infracțiune și constituie criteriul principal în procesul de determinare a calificării juridice. În această logică, art. 113 din același cod relevă

importanța stabilirii unei corespondențe exacte între conduita incriminată și norma penală aplicabilă, operațiune care trebuie realizată cu rigoare de către organele de urmărire penală și instanțele de judecată în toate fazele procesului penal, garantându-se astfel respectarea principiului legalității incriminării și sancționării.

Având în vedere ansamblul materialului probator administrat în cauză, inclusiv analiza juridică a faptei sub toate aspectele relevante, instanța constată că nu se impune schimbarea soluției instanței de fond în condamnarea inculpatului. Elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 181¹ alin.(1) Cod penal sunt pe deplin întrunite, iar acțiunile inculpatului se circumscriu cu exactitate conținutului tipic al acestei infracțiuni.

În completarea celor menționate anterior, instanța reține că în speță sunt întrunite toate elementele constitutive ale infracțiunii de corupere electorală, inclusiv cele ale laturii obiective și subiective. Întâi de toate, instanța de apel reține că, la 16.05.2024, Parlamentul Republicii Moldova, prin hotărârea nr.121, a stabilit desfășurarea referendumului republican constituțional în data de 20 octombrie 2024, în aceeași zi cu alegerile prezidențiale, iar prin hotărârea nr.122, a stabilit pentru 20.10.2024 data alegerilor Președintelui Republicii Moldova.

În continuare, ținând cont de actele normative enunțate, la 01.08.2024, Comisia Electorală Centrală a anunțat începerea perioadei electorale pentru alegerile prezidențiale și referendumul republican.

Totodată, prin aceeași hotărâre a fost aprobat programul calendaristic, în care, potrivit pct.50, s-a decis începerea campaniei electorale din 20.09.2024. Conform documentelor prezentate Comisiei Electorale Centrale la data de 30 iulie 2024, Partidul Politic Partidul „RENAȘTERE” (procesul-verbal nr. 7 din 30 iulie 2024 al ședinței Biroului Politic al Partidului Politic „RENAȘTERE”), Partidul Politic Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei (procesul-verbal nr. 1 din 30 iulie 2024 al ședinței Biroului Permanent Central al Partidului Politic Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei), Partidul Politic „ȘANSĂ” (procesul-verbal nr. 2 din 30 iulie 2024 al ședinței Biroului Politic al Partidului Politic „ȘANSĂ”) și Partidul Politic „VICTORIE” (procesul-verbal nr. 30/07 din 30 iulie 2024 al ședinței Biroului Central al Partidului Politic „VICTORIE”) au convenit la data de 30 iulie 2024 asupra formării Blocului electoral „VICTORIE - ПОБЕДА” pentru participare la referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024.

Conform documentelor prezentate Comisiei Electorale Centrale la data de 2 august 2024, Partidul Politic Partidul „RENAȘTERE” (procesul-verbal nr. 8 din 2 august 2024 al ședinței Biroului Politic al Partidului Politic „RENAȘTERE”), Partidul Politic Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei (procesul-verbal nr. 2 din 2 august 2024 al ședinței Biroului Permanent Central al Partidului Politic Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei), Partidul Politic „ȘANSĂ” (procesul-verbal nr. 3 din 2 august 2024 al ședinței Biroului Politic al Partidului Politic

10.01.2025. Aceste bunuri au fost oferite persoanelor din localitățile vizate, în contextul campaniei electorale a blocului politic „Victoria”, cu scopul explicit de a determina alegătorii să își exercite dreptul la vot în favoarea candidatului promovat de formațiunea respectivă și de a vota „NU” la referendum.

Declarațiile martorilor audiați în cauză *****, *****, *****, *****, *****, confirmă în mod concludent că au primit în calitate de cadou telefoane mobile, iar pentru acest fapt trebuia să voteze pentru partidul Șor și să pună NU la referendum. Martorii au relatat că li s-a sugerat că urmează a fi contactați în ajunul scrutinului pentru a li se indica explicit „pe cine trebuie să voteze”. În acest mod, inculpatele au urmărit să creeze o legătură de reciprocitate între primirea bunurilor și comportamentul electoral așteptat, inducând ideea că beneficiul primit este condiționat de modul de exercitare a votului.

Instanța reține că **latura obiectivă** a infracțiunii de corupere electorală este întrunită prin acțiunea de dare de bunuri, comisă în mod direct și intenționat, în scopul determinării alegătorilor să își exercite drepturile electorale într-o manieră favorabilă unei anumite formațiuni politice și poziții la referendum. Legea penală nu impune, pentru existența infracțiunii, necesitatea dovedirii efective a influenței asupra votului, fiind suficientă constatarea faptului material al oferirii sau dării bunurilor în scopul menționat. Întrucât infracțiunea are caracter formal, ea se consideră consumată din momentul efectuării actului de oferire, indiferent dacă alegătorul a fost sau nu efectiv determinat să voteze conform intenției făptuitorului.

În speță, scopul ilicit rezultă atât din conținutul faptelor materiale, cât și din contextul electoral al acțiunilor inculpatelor. Distribuirea telefoanelor mobile în proximitatea campaniei electorale, identificarea clară a partidului și a candidatului susținut, precum și mențiunile repetate privind votul „pentru Șor” sau „NU la referendum” conturează intenția directă de a influența decizia de vot a persoanelor vizate. Declarațiile inculpatei Țîrgola Maria, potrivit cărora telefoanele ar fi fost oferite doar „pentru a face poze” și urmau a fi restituite după alegeri, sunt considerate de instanță drept tentative de disimulare a scopului real, fiind infirmate de majoritatea martorilor, care au afirmat că bunurile le-au fost oferite ca daruri definitive, fără a li se solicita restituirea ulterioară.

Latura subiectivă a infracțiunii este caracterizată prin intenție directă, întrucât inculpatele au acționat cu deplină conștiință asupra caracterului ilicit al conduitei lor și cu voința de a obține rezultatul urmărit, respectiv determinarea alegătorilor să își exercite drepturile electorale într-un anumit mod. Din coroborarea probelor, rezultă că ele au prevăzut consecințele faptelor lor și le-au dorit, având reprezentarea clară că oferirea de bunuri în context electoral constituie un mijloc de influențare a votului, sancționat penal.

Totodată, **subiectul infracțiunii**, conform art. 21 Cod penal, este persoana fizică responsabilă, care a împlinit vârsta de 16 ani. În cazul dat, inculpatele

Tîrgola Maria și Asmar Svetlana sunt persoane fizice cu capacitate penală deplină, neexistând nicio cauză de neimputabilitate care să le exonereze de răspundere. Prin urmare, acestea se încadrează pe deplin în categoria subiectului activ al infracțiunii prevăzute de art. 181¹ alin. (1) Cod penal.

În ceea ce privește **scopul infracțiunii**, acesta este unul special și esențial pentru existența faptei, acela de a determina alegătorul să își exercite sau să nu își exercite drepturile electorale, într-un anumit mod, în cadrul alegerilor ori referendumurilor. Scopul special de influențare a comportamentului electoral constituie elementul psihologic definitoriu care deosebește coruperea electorală de alte fapte similare, precum donațiile politice legale sau activitățile de promovare electorală permise de legislație. În speță, scopul ilicit este probat prin contextul campaniei, natura bunurilor distribuite, valoarea acestora și momentul ales pentru oferire toate indicând o intenție directă de manipulare a opțiunii de vot.

Instanța reține că apărarea formulată de inculpata Tîrgola Maria, potrivit căreia telefoanele ar fi fost oferite doar pentru uz temporar și urmau a fi restituite după alegeri, este necredibilă și contrazisă de totalitatea probelor administrate. Martorii audiați, preîntâmpinați de răspunderea pentru mărturie mincinoasă, au relatat în mod unanim că telefoanele le-au fost oferite cu titlu de „cadouri” din partea partidului lui Șor, fără a fi informate despre o eventuală restituire.

În baza celor expuse, instanța conchide că în acțiunile inculpatelor Tîrgola Maria și Asmar Svetlana sunt întrunite toate elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 181¹ alin. (1) Cod penal coruperea electorală, manifestată prin oferirea și darea de bunuri materiale, în scopul determinării alegătorilor să își exercite drepturile electorale într-un anumit mod, faptă comisă cu intenție directă și consumată din momentul transmiterii bunurilor.

Prin conduita lor, inculpatele au adus atingere valorilor sociale ocrotite de norma penală - legalitatea procesului electoral, egalitatea șanselor între concurenții electorali și libertatea de voință a alegătorilor. Aceste valori sunt esențiale pentru funcționarea statului de drept și pentru asigurarea unui proces electoral liber, corect și echitabil. Fapta comisă de inculpate afectează în mod direct integritatea procesului democratic, prin transformarea votului într-un act condiționat de recompense materiale, contrar principiului constituțional al libertății de alegere.

Prin urmare, instanța apreciază că vinovăția inculpatelor Tîrgola Maria și Asmar Svetlana în comiterea infracțiunii de corupere electorală este pe deplin dovedită, iar răspunderea penală a acestora se impune ca necesară, proporțională și justă, în scopul restabilirii ordinii de drept, sancționării conduitei ilegale și prevenirii comiterii unor fapte similare în viitor.

Potrivit art. 7 Codul electoral, nimeni nu este în drept să exercite presiuni asupra alegătorului pentru a-l face să voteze sau să nu voteze, precum și pentru a-l împiedica să-și exprime voința în mod independent.

Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) este relevantă în materia corupției electorale prin prisma interpretării articolului 3 al Protocolului nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care garantează dreptul la alegeri libere. Potrivit acestei dispoziții, statele au obligația pozitivă de a asigura un proces electoral autentic, care să reflecte libera voință a poporului și să garanteze exercitarea efectivă a dreptului de vot, fără constrângeri, manipulări sau influențe nelegitime.

CEDO a reținut constant că alegerile libere constituie unul dintre pilonii fundamentali ai democrației și că libertatea alegătorului de a-și exprima opțiunea politică în mod conștient și voluntar este o condiție esențială a respectării acestui drept. Orice acțiune care are ca efect alterarea libertății de decizie a alegătorilor, inclusiv prin mijloace economice sau materiale, poate fi apreciată ca o atingere adusă dreptului la alegeri libere. Curtea a arătat că statele trebuie să prevadă mecanisme eficiente de sancționare a practicilor care denaturează procesul electoral, indiferent dacă acestea provin de la autorități, candidați sau alte persoane implicate în campanie.

În jurisprudența sa, CEDO a subliniat în repetate rânduri importanța menținerii integrității procesului electoral, a egalității șanselor între concurenții electorali și a libertății de formare a opiniei electorale.

Astfel, oferirea sau darea de bunuri materiale alegătorilor în scopul determinării comportamentului lor electoral constituie o formă de corupere a voinței politice, care afectează însăși esența dreptului garantat de articolul 3 al Protocolului nr. 1. Curtea ar considera că un astfel de comportament, dacă este tolerat sau nesancționat adecvat de autoritățile naționale, reprezintă o încălcare a obligației statului de a proteja integritatea procesului electoral și de a asigura autenticitatea scrutinului.

De asemenea, CEDO a evidențiat că libertatea de vot presupune nu doar absența coerciției directe, ci și lipsa oricăror forme de influență indirectă care pot distorsiona voința alegătorului. Prin urmare, oferirea de bunuri sau foloase materiale în timpul campaniei electorale nu poate fi considerată un simplu gest de curtoazie politică, ci o ingerință gravă asupra libertății de opțiune. În astfel de circumstanțe, statul are obligația de a reacționa prompt și ferm, prin mijloace penale sau administrative, pentru a proteja valorile fundamentale ale democrației.

Raportând aceste principii la speța analizată, distribuirea telefoanelor mobile către alegători în scopul determinării lor să voteze pentru un anumit candidat și să adopte o anumită opțiune la referendum, constituie o atingere evidentă a libertății de vot, afectând echilibrul procesului electoral și credibilitatea alegerilor. Din perspectiva standardelor CEDO, asemenea fapte ar fi considerate incompatibile cu noțiunea de „alegeri libere” și ar atrage obligația statului de a aplica sancțiuni efective și proporționale, pentru a garanta respectarea principiilor democratice.

Prin urmare, jurisprudența CEDO impune ca orice act de corupere electorală, fie el manifestat prin bani, bunuri sau alte foloase, să fie tratat cu maximă rigoare, întrucât afectează însăși substanța dreptului la alegeri libere. Așadar, sancționarea penală a unor astfel de acțiuni, conform art. 181¹ Cod penal, nu doar că este justificată, ci reprezintă o obligație derivată din angajamentele internaționale ale Republicii Moldova de a proteja democrația constituțională și integritatea procesului electoral.

În concluzie, întrucât sunt întrunite în totalitate elementele constitutive ale infracțiunii de corupere electorală, prevăzută la art. 181¹ alin.(1) Cod penal, atât sub aspectul laturii obiective, cât și sub cel al laturii subiective, iar materialul probator administrat confirmă vinovăția inculpatelor dincolo de orice îndoială rezonabilă, astfel instanța de apel apreciază că hotărârea instanței de fond este legală și temeinică, impunându-se menținerea soluției de condamnare.

Având în vedere cele expuse anterior, Colegiul Penal constată că instanța de fond a procedat la o apreciere corectă și completă a materialului probator, stabilind în mod temeinic vinovăția inculpatelor Țîrgola Maria și Asmar Svetlana. Analiza probelor a fost realizată într-o manieră obiectivă și riguroasă, reflectând o evaluare echilibrată a tuturor circumstanțelor relevante din cauză, atât sub aspect factual, cât și juridic. Instanța de fond a motivat corespunzător întrunirea elementelor constitutive ale infracțiunilor reținute în sarcina inculpatului, prezentând o argumentație clară și coerentă în raport cu standardele de motivare impuse de legea procesual penală.

Subsidiar, instanța de apel reiterează că conform art.14 Cod penal, nu orice faptă care formal ar întruni elementele unei infracțiuni este susceptibilă de sancțiune penală, ci doar acea faptă care aduce atingere valorilor sociale ocrotite de lege și prezintă un grad de pericol social suficient pentru a justifica intervenția represivă a statului. În cazul de față, fapta comisă de inculpat se remarcă printr-un caracter vădit prejudiciabil, prin modul de acțiune și urmările produse, ceea ce înlătură orice dubiu privind necesitatea aplicării legii penale.

Conform art.7 alin.(1) Cod penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală.

În virtutea art.61 alin.(1)-(2) Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Colegiul Penal reține că, individualizarea pedepsei este un proces personal – rezultat al propriei convingeri al instanței de judecată, ce nu trebuie conceput ca fiind un proces arbitrar, subiectiv, el implicând obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale.

Conform art.75 alin.(1)-(2) Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. În cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată.

Subsecvent, din dispozițiile art. 75 alin. (1) din Codul penal, se desprind trei criterii generale cu valoare de principiu. Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată.

Potrivit standardelor consacrate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, o pedeapsă penală este echitabilă doar atunci când îndeplinește un dublu scop esențial: pe de o parte, să reflecte în mod adecvat gravitatea faptei comise, iar pe de altă parte, să contribuie efectiv la reintegrarea socială a persoanei condamnate și la prevenirea săvârșirii unor noi infracțiuni, atât de către aceasta, cât și de către alți membri ai societății. Această perspectivă este consolidată în jurisprudența Curții, în spețe precum *Vinter și alții c. Regatul Unit (2013)*, unde se subliniază că sancțiunile trebuie să respecte principiul proporționalității și să asigure o șansă reală de reintegrare socială. De asemenea, Curtea a reafirmat importanța funcției resocializatoare a pedepsei, care nu trebuie să se limiteze la un simplu act de pedepsire, ci să urmărească reinserția și prevenirea recidivei.

Astfel, rolul sancțiunii penale transcende simpla reacție punitivă, având o dimensiune preventivă și socială complexă. O pedeapsă excesivă sau disproporționată poate genera efecte negative, alimentând sentimente de nedreptate

și resentimente, ceea ce poate duce la o diminuare a încrederii în sistemul judiciar și subminarea scopurilor fundamentale ale justiției penale.

În acest context, instanța are obligația imperativă de a pronunța o pedeapsă în strictă conformitate cu prevederile legale, atât din partea generală, cât și din partea specială a Codului penal, asigurând respectarea rigorilor dreptului penal. Mai mult, principiul individualizării pedepsei impune adaptarea sancțiunii la circumstanțele concrete ale cazului și la particularitățile persoanei condamnate, astfel încât aceasta să fie nu doar necesară și proporțională, ci și orientată spre atingerea scopurilor reeducative și preventive ale legii penale.

Aplicând aceste principii în speța inculpatelor Tîrgola Maria și Asmar Svetlana, instanța trebuie să asigure că pedeapsa stabilită nu doar reflectă gravitatea faptei – ținând cont de natura și mijloacele comiterii infracțiunii, scopul urmărit, condițiile în care a fost săvârșită și consecințele produse – ci și particularitățile personale ale inculpatului, precum starea psihică, situația socială și familială, istoricul penal și comportamentul anterior și posterior infracțiunii.

În acest mod, cuantumul și regimul pedepsei trebuie să fie astfel calibrate încât să asigure respectarea principiului echității sociale, să faciliteze corectarea și reabilitarea inculpatului și să descurajeze recidiva, în conformitate cu standardele europene privind drepturile omului. Executarea pedepsei, prin aplicarea unui regim adecvat, trebuie să contribuie la conștientizarea necesității respectării legii penale și la prevenirea săvârșirii unor fapte similare în viitor.

Corespunzător, instanța de judecată are datoria să individualizeze pedeapsa într-un mod echilibrat și rațional, astfel încât să se realizeze în mod efectiv obiectivele justiției penale, menținând totodată respectul pentru demnitatea persoanei și garantând un tratament uman și proporțional în conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

În conformitate cu art. 181¹ alin.(1) din Codul penal, se stabilește o pedeapsă cu închisoare de la 2 la 6 ani cu amendă în mărime de la 750 la 1150 de unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități pe un termen de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

Iar, potrivit art. 16 alin.(4) Cod penal, aceasta se încadrează în categoria pedepselor grave.

Conform art. 76 și art. 77 Cod penal, drept circumstanțe care ar atenua sau a agrava răspunderea penală a inculpatelor Tîrgola Maria și Asmar Svetlana, nu au fost stabilite.

Colegiul Penal remarcă că instanța de fond corect a apreciat că la stabilirea categoriei pedepsei aleasă inculpatelor instanța va ține cont de scopul pedepsei penale care constituie singura sancțiune represivă, destinată să pună capăt

activității infracționale, pedeapsa fiind principalul mijloc de apărare a valorilor esențiale ale societății realizată prin prevenirea săvârșirii unor noi infracțiuni.

Instanța de fond a procedat la o evaluare corectă și detaliată a circumstanțelor de fapt și de drept, având în vedere toate elementele relevante ale cauzei, inclusiv existența sau absența circumstanțelor atenuante și agravante, dar și particularitățile personale ale inculpatului.

Așadar, Colegiul Penal consideră justă concluzia primei instanțe precum că pedeapsa sub formă de amendă în mărime de a câte 40 000 lei pentru fiecare va fi una echitabilă, necesară și proporțională. Or, instanța de fond s-a încadrat în limitele stabilite de sancțiunea prevăzută la art. art. 181¹ alin.(1) , oferind astfel o corectitudine în aplicarea pedepsei penale față de Tîrgola Maria și Asmar Svetlana.

Instanța de apel, analizând cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, constată că nu se impune o nouă apreciere distinctă a materialului probator administrat în faza de fond, întrucât probele au fost examinate în mod complet, corect și obiectiv. Hotărârea primei instanțe se întemeiază pe un ansamblu probator concludent, care a permis stabilirea exactă a situației de fapt și a vinovăției inculpatelor. Prin urmare, instanța de apel împărtășește concluziile primei instanțe în ceea ce privește existența infracțiunii și vinovăția inculpatelor, apreciind că soluția de condamnare este legală și temeinică.

În ceea ce privește individualizarea pedepsei, Colegiul Penal consideră că sancțiunea aplicată de instanța de fond este echitabilă, proporțională și adecvată scopului pedepsei penale, astfel cum este definit de art. 61 Cod penal. Scopul pedepsei nu este doar acela de a sancționa, ci reflectă un just echilibru între gravitatea faptei și situația concretă a inculpatului.

Referitor la argumentul apărării cu privire la încălcarea dreptului la un proces echitabil a inculpatelor, prin neacordarea posibilității de a prezenta lista probelor și de a se expune asupra chestiunilor supuse dezbaterii, Colegiul Penal apreciază aceste susțineri ca fiind nefondate.

Analizând materialele cauzei, instanța constată că procedura de judecată s-a desfășurat cu respectarea garanțiilor procesuale prevăzute de Codul de procedură penală și de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Prima ședință de judecată, programată pentru data de 10 martie 2025, a fost amânată la solicitarea apărătorului ales, avocatul Marco Dumitru, care a depus o cerere motivată de amânare. Ulterior, la ședința din 27 martie 2025, cauza nu a putut fi examinată din motivul neprezentării inculpatei Tîrgola Maria. Abia la termenul din 11 aprilie 2025, în prezența tuturor participanților la proces, inclusiv a inculpatelor asistate de un nou apărător, instanța a procedat la examinarea cauzei în fond.

În același timp, instanța reține că, apărării i-a fost oferit în mod efectiv dreptul de a participa la proces, de a formula cereri, de a administra și solicita probe, precum și de a-și susține poziția în fața instanței. Faptul că apărătorul anterior ales

a solicitat amânări sau că inculpata Tîrgola Maria a lipsit de la o ședință de judecată nu poate fi interpretat ca o restrângere a dreptului la apărare imputabilă instanței. Din contră, aceasta a asigurat respectarea principiilor contradictorialității și egalității armelor, oferind părților posibilitatea de a-și exercita drepturile procesuale în limitele prevăzute de lege, garantând toate drepturile procesuale prevăzute de legislația națională și de standardele CEDO.

Concluzionând, Colegiul Penal constată că, abateri sau încălcări de ordin procedural, de către instanța de judecată, pe parcursul examinării cauzei în instanța de fond, nu au fost stabilite, motiv pentru care, apelul depus împotriva sentinței Judecătoreiei Criuleni, sediul Central din 3 iunie 2025, urmează a fi respins ca nefondat.

În conformitate cu art. 415 alin. (1) pct. 1) lit. c), art.417, art.418 din Codul de procedură penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru,-

D E C I D E:

Apelul declarat de avocatul Pitel Anatolie în interesele inculpatelor Tîrgola Maria și Asmar Svetlana, împotriva sentinței Judecătoreiei Criuleni, sediul Central din 3 iunie 2025, adoptată în cauza penală privindu-le pe **Tîrgola Maria și Asmar Svetlana**, se respinge ca fiind nefondat, cu menținerea fără modificări a hotărârii contestate.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, însă poate fi atacată cu recurs în Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Președintele ședinței, judecătorul

Bulhac Ion

Judecător

Pîslariuc Vitalie

Judecător

Mămăligă Natalia